

NARODNA STRAŽA

IZLAZI SVAKE SUBOTE. — PRETPLATA IZNOSI GODIŠNJE DIN. 60, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO DVOSTRUKO. — OGLASI PO CIJENIKU. — PISMA I PRETPLATA SE ŠALJU NA UREDNIŠTVO I UPRAVU „NARODNE STRAŽE“ ŠIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

BROJ 15.

ŠIBENIK, 9. SVIBNJA 1925.

GODINA V.

Orlovska misija.

Kad je nadahnuti Palmoski Evanđelist započeo svoje evanđelje, popeo se do nogu prijestolja Božjega znamenitih riječima: U početku bijaše Riječ i Bog bijaše Riječ..... Sveta je Crkva Apostolu ljubavi dala kao oznaku letječeg Orla, koji se visoko diže nebu pod oblake prama riječima našega pjesnika:

*Oro gnijezdo vrh timora vije,
Jer slobode u ravnici nije.....*

Krasna antiteza, kojom učenik ljubavi propovijeda božansku nauku usred velike pokvarenosti, što je u doba rimskoga carstva vladalo svijetom. Dok je rimski imperij zavladao čitavim svijetom svojim pobjedonosnim oružjem, u Rimu je sve vrvjelo pokvarenosti, raskalašenim životom, demoralizacijom, materijalizmom.

Nije moguće dovoljno ocrtati pokvarenost grada Rima, toga predstavnika velikog rimskog carstva. Stanje, koje je vladalo u amfiteatrima, kazalištima, društvima, ulicama, forumu itd... nije kadro da opiše pero običnog smrtnika. „Panem et circenses!“ — bio je jedini uzdah pokvarene svjetline.

Uz to se ipak u mračnim katakombama podzemnoga Rima odgaja sasvim mirno i tiho maleni još i nekaki mladi Orao, koji će se, čim mu poodrasu krila, svojim jakim letom vinuti nebu pod oblake — do sunčanog svijetla..... Dignite Orli.....

Orao — simbol ljubavi i mudrosti evanđelske — izvješit će pobjedu i slobodu kršćanstva. Prezreni Nazarenac sa svojim porugi izvrgnutim križem zasjat će na krunama careva i kraljeva.....

Vijekovi će se u historiji čovječanstva redati, a kršćanstvo će sjati izvanrednim sjajem. Nestat će Nerona, Tiberija, Kaligula, Dioklecijana, Julijana Odmetnika..... No čvrsta stijena, na kojoj je sazidana Crkva Kristova, stajat će kroz sve vijekove čvrsta i nepomična.....

Prohajat će stotine oluja. Crkva će uvijek stajati. Nestat će carstva i kraljevstva. No carstvo Božje ne će nikada imati svršetka: I vrata paklena Nju ne će nadvladati... Iz Božjeg će sunca Orlovi i Orlići

crpsti svoju snagu, jakost, junaštvo, energiju. Tisuće mučenika zapečatit će svoje uvjerenje prolivajući svoju junačku krv. Krv Mučenika sjeme kršćana.....

I današnji vijek sličan je, da (ne rečem) i gori negoli pokvarenost rimsko-garstva. I danas se odgajaju Orlovi i Orlići u katakombama katoličkih siromašnih domova. No čim poodrasu njihova krila, i oni će poletjeti ravno prama Božjemu suncu, da samo u njemu nađu svoje ideale. Tisuće će i tisuće braće Orlova i sestara Orlica jurnuti u boj proti ovoj sveopćoj pokvarenosti i pobjeda će biti na strani hrvatskog katoličkog Orla.

Visoko, braćo i sestre, podignite svoja krila! Ne bojte se strijelica vaših zakletih protivnika, koje vas u neodoljivim orlovskim visinama ne će moći da rane. A ako vas i rane, sjetite se, da ćete i vi svojom krvlju ispisati novu sjajnu stranicu u povijesti naših veličanstvenih ideala pod geslom svojih preda:

Za Krst časti i slobodu zlatnu!

Nov: Neroni, Dioklecijani, Julijani odmetnici podižu se protiv vas. No pobjeda je naša!... Gore srca! Gore srca, puna najvećih ideala! Gore srca, da iskušamo svoje junaštvo! Gore srca, što trpimo za svoje ideale!

Sove, kukavice i bezobrazni vrpaci lete jako nisko: boje se vrelit, sunca, neba. Sakrivaju se u svoje duplje. A mi visoko i ponosno, kraljevskim orlovskim dostojanstvom, naprijed! Oci, majke, odgajajte u gnijezdu svojih obitelji Orlove i Orlice! Mladići, djevojke, svoju snagu posvetite samo u borbi za svoja načela! Mladeži, ne daj se zavaravati od krivih proroka, koji, kad ti oduzmu ideale, oduzet će ti jakost, junaštvo, dapače i.....

Deseti maja, i ako smo progonjeni, neka bude dan našeg Orlovstva, dan naših pobjeda, dan ispunjenja naših nada! Ne klonimo! Za križ smo se oduševljavali. I naš Kralj — Isus Krist — je nosio svoj križ. Nositi ćemo ga i mi.

Visoko ga podignimo, jer: U ovom ćeš znaku pobijediti!

Bog živi!

Stariji brat Orao.

Iz domaće i vanjske politike.

p ANKETNI ODBOR U ZAGREBU. Da se riješi pitanje spornih mandata radećevskih poslanika, sastao se ovih dana u Zagrebu anketni odbor. Zadaća mu je, da se ispita, u koliko su poslanici HSS bili u vezi sa pristupom HRSS u treću internacionalu, — Čitav se međutim taj zbor budi pukom formalnošću, jer je već unaprijed riješeno pitanje osporenih mandata najnovijim izjavama Pavle Rudića i drugih prvaka HSS.

p ZA POTPREDSJEDNIKA NARODNE SKUPŠTINE je izabran nar.

poslanik dr Nikola Subotić na mjesto dosadanjeg potpredsjednika Nikole Uzunovića.

p KRALJEVIĆ ĐORĐE OBOLIO. Od nekoliko dana nalazi se na državnom imanju Belje u Sloveniji kraljević Đorđe, da se oporavi od bolesti. Stavljen je pod nadzor posebnoga liječnika. Neki politički krugovi hoće da ovoj bolesti kraljevićevo dađu i politični značaj.

p KOMUNISTIČKA OPASNOST. Kroz Beograd je prošao bugarski milovanjskih posala g. Kalfov. Na-

stojao je, da predobije i Jugoslaviju za to, da se Bugarskoj dopusti stalna vojska, a s tom je zadaćom pošao i u inozemstvo. Tvrdi, da nosi sobom dokaze o komunističkoj pogibli i da će na temelju tih dokaza nastojati, da zainteresira zapadno evropske države za kakvu akciju protiv komunizma.

p BORBA O ĆIRILICU. U parlamentu se zakvaćio Jugoslavenski klub s radikalima, što nije imao na prestorijama klubskim uz natpis latinicom i onaj ćirilicom. Pa kad je proveden zaključak skupštine i na prostorije Jug. Kluba silom stavljen natpis ćirilicom, bi taj preko noći skinut i zamijenjen s pločicom „Jugoslavenski klub“. Slovesni ne će prije da stavljaju ćirilicu, dok i radikalni ne stave natpis latinicom.

p ZINOVLJEVE PRIJELTNJE. U međunarodnim diplomatskim krugovima vrlo su se neugodno dojmile Zinovljeve izjave na zadnjoj konferenciji Sovjeta u Rigi. On je naime naglasio, da se izgledi za veliku svjetsku revoluciju nijesu pogoršali. No politička konstelacija iziskuje, da se osobita pozornost ima obratiti Balkanu, Orientu i Engleskoj. Komunistička propaganda imade biti osobito uperena protiv Engleske, ispod čijeg jarma treba osloboditi milijune potlačeni naroda.

p AUSTRIJA ZA PRIKLJUČENJE NJEMAČKOJ. Austrijski državni podkancelar dr Weber je prigodom Rheinlandske svečanosti u svom govoru među ostalim izjavio i to, da će u Evropi tek onda nastupiti pravi mir, kad će jezične granice ujedno biti i državne. Dunav se mora trajno vezati s Rheinom i svi se Nijemci moraju ujediniti u jednu veliku i moćnu privrednu vezu. Kako se vidi, predstoje opasna i suštonosna vremena u Evropi.

p KONFERENCA MALE ANTANTE. Od 8.-11. t. mj. održat će se konferenca Male Antante u Sinaji. Kako-praška „Narodna Politika“ javlja, konferenca će se baviti pitanjem priključenja Austrije Njemačkoj, odnošajem država Male Antante prema Bugarskoj i sovjetskoj Rusiji te pitanjem pristupa Poljske u Malu Antantu. Države Male Antante će se najodlučnije usprotiviti priključenju Austrije Njemačkoj.

p NOVA GOSPODARSKA POLITIKA-RUSIJE. Na kongresu sveruskiti sovjeta ima se provesti važna promjena ustava sovjetske Rusije. Očekuje se naime biti dozvoljeno sovjetskim i inozemskim državljanima te privatnim društvima, da mogu osnivati privatna poduzeća u svrhu boljeg razvoja produkcijskih sila Rusije.

p OSTAVKA TALIJANSKOG MINISTRA MORNARICE. Radi nesuglasica sa Mussolini-em Thaan di Revel, ministar mornarice, dao je ostavku. Privremeno je Mussolini preuzeo oslove i ovoga ministarstva.

p GRČKA NE STUPA U MALU ANTANTU: Svi dosadašnji pokušaji,

da bi i Grčka pristupila Maloj Antanti, ostali su bezuspješni.

p OPĆINSKI IZBORI U FRANCUSKOJ. Pobjeda je vladinih stranaka na izborima mnogo veća nego se uopće mislilo i očekivalo. Više od polovice općina odlučilo se za vladine stranke, dok se samo 17% odlučilo za desničarske opozicionalce. U 21% općina treba da se provedu uži izbori, gdje će opet po svim značajima vladati iznijeti većinu. Težak su poraz pretrpjeli osobito komuniste. Desničari su dobro prošli u Alzaciji i Loreni te nekim sjeveroistočnim krajevima.

MAJSKE SU. RUŽE CVALE.....

(U spomen mrtvom bratu Ivi Matulina.)

Prve su majske ruže procvale i okitile tvoj grob.

Nitko od nas nije vjerovao, da ti možeš poći. Nitko od nas nije ni slutio, da tvoj život može da bude san jednoga žamraljeća, šetnja jednoga sutona.....

Pa ipak tu je realnost. Tebe više nema. Za tebe više nema značenja vredina dana ni mistika proljetne večeri.

U tebi je smirenje.....

Ivo Matulina je umro mlad. U častu, kada je osjećao u sebi čovjeka i kada je u bližnjemu vidio čovjeka.

Išao je osamljenim stazama sa jednim simboličkim posmehom na usnama i s jednom beskrajnom radošću u svom srcu.

U džepu mu je uvijek cinkala Gospina krunica — dar dobre mu majke. Na usnama je osjećao poljubac božanskog Učitelja, kojega je često u presv. Hostiji primao.....

Svršila je jedna mladost. Tragika jednoga života imala je svoj vulgarni finale pod kotačima lokomotive.

Ivo! Majske su ruže cvale..... Povorka je kretala mirno, tiho..... A negdje u prikrajku ronila je starića suze i stiskala grudi od prevelike boli. A kad su se izvršile oficijelnosti na tvom grobu, došo je do ruke jedan čovjek i reko: „Sinko... zbogom!“ Suze su prekinule taj vapaj.....

Ivo, ti si vidio taj prizor.... Ti si vidio i onu svetu stariću sa isušanim okom i slomljenim srcem.....

L....

Družo! Mir duši tvojoj!

Božidar Zorić.

Orlovski vijesnik.

OMLADINSKO ORLOVSKO HODOČAŠĆE U RIM. Kako smo već javili, ovo će hodočašće poći iz Zagreba 13. rujna, a vraća se iz Rima 20. večer. Ovo će hodočašće stati na polačku u Rim u Veneciji i u Padova, a na povratku u Assisi-u. Boravak će u Padova trajati tek nekoliko sati, a u Veneciji i Assisi-u neko 7-8 sati. Spavat se ne će ni u jednom od ovih mjesta. — Troškovi će biti za organizovane članove Orlove, koji se za vremena javu, ovi: Vožnja sa

40% vozne cijene u Rim i natrag 157.14 Lira. Usto dolaze drugi manji troškovi, tako da će svi troškovi za Orlove stajati 900—1000 dinara. To vrijedi međutim samo za one članove društava, koji se odmah jave. Imademo naime izgleda, da ćemo u Rimu dobiti za oko 200 Orlova besplatan stan i hranu u Rimu, tako da će oni, koji se za vremena prijave dobiti besplatan stan i hranu u Rimu. Međutim odbor se ne veže, da će svakome članu, koji se prijavi, dati ovu pogodnost, nego će se u prvom redu uzeti u obzir oni, koji su siromašniji. Odbor će pravodobno sve pojedince o tome obavijestiti. Oni članovi, koji ne će moći dobiti pogodnosti, plaćat će kao i ostali nečlanovi, osim što će vjerojatno uspeti, da se i za njih pribavi besplatan stan u Rimu. — Hodočašću će se moći pridružiti i neorganizirani mladići, za koje župnik ili druga ovom odboru poznata osoba potvrdi, da su dobra vladanja. Uzet će se u obzir i prijave drugih muških osoba, katolika, koji će moći kao posebni odlozi s našim hodočašćem. Međutim odbor si pridržava pravo odlučiti o primitku u hodočašće. Trošak za sve članove iznašat će kao i kod općeg hodočašća oko 1800 dinara. — Prijave treba poslati najkasnije do 15. svibnja na "Odbor za omladinsko-orlovske hodočašće, Zagreb, Kaptol broj 27/1" U prijavi treba navesti: Ime i prezime, župu, starost i da li je član hrvatske orl. organizacije. Kada i koliko novca će trebati poslati, javit ćemo doskora. — Orlovska društva i okružja neka o Du-

hovima porade u sporazumu sa viš. g. župnicima sabiranjem za ovo hodočašće u Crkvi, sabirnim arcima, akademijom i t. d. Iz darova dat će se potpora organizovanim članovima iz kraja, u kome je sabrana svota. Na ovo sabiranje treba osobito položiti važnost, da se i siromašnijima omogući put u Rim. Iznos sakupljene svote treba poslati čim prije. Ostale podatke javit ćemo pravodobno u kat. novinama. — Odbor za omladinsko-orlovske hodočašće u Rim, Zagreb, Kaptol broj 27/1.

ORLOVSKI SLETOVI. U nedjelju 5. srpnja bit će slet u Brodu, a 9. kolovoza u Šibeniku.

Naši dopisi.

Obrovac, 4. svibnja.

Zrinsko-Frankopanska;
proslava.

I naš Obrovac, trgoviste na Zrmanji, gdje se polovicom 11. vijeka rodio od Semivite hrvatski kralj Slavica, dostojno je proslavio Zrinsko-Frankopanski dan svečanim zadušnicama u rimo-katoličkoj crkvi sv. Josipa i predstavom u Općinskom Domu. Kuće su mjesnih Hrvata i Srba ovom prigodom bile okičene narodnim zastavama.

Iz Šibenika i okolice.

Š PROSLAVA DANA KATOLIČKE OMLADINE. Mjesni Hrvatski Katolički "Orao" uz sudjelovanje svih mjesnih hrvatskih katoličkih udruženja u nedjelju 10. svibnja slavi Dan katoličke omladine i hiljadugodišnjicu hrvatskog kraljevstva. Ujutro će se muško i žensko članstvo, naraštaj i pomladak sakupiti u Badžani, odakle će u povorci, predvođeni "Šibenskom Glazbom", poći do Stolne Bazilike sv. Jakova, gdje će biti zajednička sv. Misa i pričest s prigodnim govorom. Poslije crkvene svečanosti povorka se vraća u Badžanu i razilazi. Uvečer će biti svečana akademija u Gradskom Kazalištu tačno u 8 sati uvečer. Proslav o značenju ove proslave drži predsjednik Krešimirvog Orlovskog Okružja g. Pavao Doko. Ovom prigodom po prvi put javno istupaju šibenski Orlovi i Orlice gimnastičkim vježbama. — Direkcije mjesne Učiteljske škole i gimnazije u zadnji čas pod prijetnjom izгона iz škole najstrože zabranile svojim darcima svako sudjelovanje na svečanoj akademiji mjesnoga "Orla", na temelju neke zabrane ministra Pribičevića još od januara t. g. Ta se nepravdna zabrana najneugodnije dojmila svega građanstva, tim više, što se općenito

drži, da je nekoj gospodi bilo samo do toga, da njom onemogućiti i spriječi samu proslavu mjesnoga "Orla". Stoga sve neovisno građanstvo odobrava Upravi mjesnoga "Orla", što nije odustala od proslave, i ako su mu ovom zabranom više nego prepolovljeni redovi te oleti najbolji vježbači i vježbačice, i ako su baš radi nje morale izostati dvije najljepše točke programa predstava "Orlovi na Duvnu" i simboličke vježbe "Hrvatli od doseženja do prvoga kralja Tomislava." I kod prijatelja i kod protivnika vlada veliki interes za ovu prvu orlovsku javnu akademiju.

Š SPROVOD UNESREĆENOM ĐAKU. Popodne 4. V. bio je priredjen srednjoškolu Ivi Matulini, koji je zaglavio tragičnom smrti krasan sprovod. Čitav je put od državne Bolnice do grobišta sv. Ane bio pun građanstva, koje je na taj način dalo iskaza svojeg sažaljenja nad postradalim đakom, koji se posvuda odlikovao svojom dobrotom i izglednim ponašanjem. Sprovodu su učestvovali svi daci realne gimnazije i velike gimnazije stupajući pred lijesom u četveroredovima. Svi su razredi darovali vijence i mnogo cvijeća, a maturanti su nosili lijes. Za lijesom su bili otac

pokojnika i rodbina, prosvjetni inspektor g. Stipčević, direktor Ježina, g. poglavar Mandić, profesori gimnazije, predstavnici sviju vlasti i veliki broj građana. Na grobištu oprostio se s mladim pokojnikom vjeroučitelj prof. Pian. U svom govoru istakao je tešku bol, koja je potresla nastavnike i dake zbog ove teške nesreće. Ocrtao je pokojnikovu dobrotu, plemenitost i nevinost te istinsku ljubav, koju su gojili prema njemu njegovi sućenici. Na koncu preporučio svim učenicima, da puste toplu suzu ljubavi i ponesu u svom srcu zavjet trajne uspomena i ljubavi za svojim drugom, kojemu kliknuše tronuto: Slava! U ime razreda oprostio se sa svojim drugom dak Babić. Počivao u miru!

Š IZ UREDNIŠTVA. Radi nepredviđenih tehničkih zapreka ovaj put izlazimo samo na dvije stranice, te smo morali izbaciti neke članke i stalne rubrike. Da to nadoknadimo, dojučer subote izlazimo na 6 stranica. Naše cijenjene čitaocemo molimo, da to uvažava.

Š OPRAVDANE TUŽBE. Tuže nam se neki činovnici, da im zadnje vrijeme na urgenciju nekih gostioničara često smeta policijska vlast, što drže na hrani dake. To nas jako čudi, jer mislimo, da ni sama policijska vlast ne može nikako odobriti, a kamo li urgirati, da nam se daštvo odgaja po raznim krčmama i gostionicama.

Š FLORIJANOVO. Naši vatrogasci svečano su proslavili blagdan svog zaštitnika 4. t. mj. Ujutro su predvođeni svojom fanfarom u monturi obišli gradom, a zatim prisustvovali svečanosti Misi u crkvi sv. Frane. Uvečer su imali skupnu večeru, a prije toga predvođeni fanfarom još jednom obišli gradom.

Š DAROVI "UBOŠKOM DOMU". Da počasti uspomenu Branka Cvitkovića: Mate Benković din. 15. Da počasti uspomenu Marije Šarić: Jere Matačić pk. Mate din. 20. Da počaste uspomenu č. Sestre Filonice (milosrdnice-bolničarke): Don Jerko Jurin din. 100; Marija Bogdan Stipina din. 20; dr. Grgo Roglič, dr. Niko Šupe, dr. Mirko Perković, dr. Martin Čičin-Sain i dr. Toma Radaš po din. 10. Da počasti uspomenu Ruđi Roša: Špiro Mihaljević trg. din. 10. Da počaste uspomenu Ivanu Unušića: Brijački poslodavci din. 80. Da počaste uspomenu Vice Makale: R. Vlahov din. 100; Ivo Antić-Poliuš din. 50; dr. Hektor Meixner i Naire Bane po din. 30; Elena ud. Dulubić din. 20;

Obitelj Frane Pasini, Ina Makale i Damjan Škokić po din. 10. Da počaste uspomenu dra Ignacija Katalinića: Mate Karadžole din. 50; Obitelji Vladimira Kulića, Josip Jadronja i Mate Adum po din. 30; dr. Kažimir Pasini, don Jerko Jurin, Josip Drezga, dr. Juraj M. Dominis, Simo Arneri i dr. Jerko Machiedo po din. 20; dr. Ante Buzolić din. 15; Ivo Marović, dr. N. Bjelovučić, dr. A. Bernardi, dr. R. Nikolić, dr. St. Zwettler, dr. Stanko Rudić, dr. Nikola Grego, dr. Frano Surić i Josip Katunarić po din. 10. — Svima darovateljima Uprava harno zahvaljuje.

Tko oglašuje, taj napreduje!

Javna zahvala.

Prigodom naše neutješive žalosti i velike nesreće, koja nas je snašla onako groznom i naprasitom smrću našega dobrog, nezaboravnog i nena-doknadivog sina — nečaka

IVA MATULINA

uč. V. r. gimnazije.

tako da nam zadana rana ne će nikad za života zacijeliti, dužnost nam je ipak, da iskazemo svoju osobitu zahvalnost: vič. gg. don J. Jurinu, don A. Radiću, don F. Grandovtu te klericima sjemeništa, koji su opojali molitvama milog nam pokojnika; gg. prosvjetnom Inspektor, Direktoru gimnazije i učiteljske škole, poglavlacima mjesnih vlasti, komesarijatu financij, straže te mnogobrojnim prijateljima i znancima, kao i građanstvu, koji su svi ispratili mrtve ostanke našega miljenika na vječno počivalište uz poklon bezbroj vijenaca i cvijeća. Na osobiti pak način izrazuju svoju zahvalnost preč. kateheti g. don Rudolfu Pianu, koji se oprostio od milog nam pokojnika upravo dirljivim govorom, a sutradan za nj otčitao sv. Misu, kao što i drugu pokojnika I. Babiću na spomenoslovu te vrhim sudruzinama maturantima, koji su nosili mrtve ostanke.

Zahvaljujemo nadalje drugovima pokojnika, koji su za nj držali zadušnice u crkvi sv. Frane, te svimh onima, koji su se na bilo koji način pridružili našoj žalosti, te uzastojali, da nam ublaže našu pretešku bol.

Svima iskrena hvala, a od dobrog Boga plata!

U Šibeniku, 8. svibnja 1925.

Rastužene obitelji
Ante Matuline i Duje Baltić.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. U LJUBLJANI

VLASTITA ZGRADA
GLAVNA ULICA 108.

PODRUŽNICA ŠIBENIK

BRZ. NASLOV GOSPOBANKA
TELEFON BR. 16. - NOĆNI 67.

Podružnice: Celje, Đakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split.

Ispostava: Bled.

Dionička glavica i pričuva preko Din. 15.000.000.

Ulošci nad Din. 150.000.000.

Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamaćuje najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne poslove povoljno, točno i brzo.